

Hány éves a Belügyi Szemle?

Finszter Géza

professor emeritus, ny. rendőr ezredes
Magyar Tudományos Akadémia doktora,
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar

Édesanyám 1923-ban született. 1957 őszén együtt utaztunk rokonlátogatásra az azóta megszűnt rákosszentmihályi HÉV-en. Mindketten csendesen bámultuk az ablakunk előtt futó Kerepesi utat. Anyu váratlanul igen jókedvre kerekedett! Nyomban megosztotta velem vidámsága okát. „*Rájöttem, hogy elszámoltam magam, azt hittem, hogy az idén betöltöttem a harmincötöt, valójában azonban csak a harmincnégyet. Fiatalodtam egy egész évet.*” Akkor gyerekként nemigen fogtam fel ennek az egy esztendőnek a jelentőségét, de azért együtt örültem vele.

Mintha valami hasonló történe a Belügyi Szemle jubileuma körül. Mikor tölti be a hetvenet, 2022 januárjában, amikor a hetvenedik évfolyama indul útjára, vagy 2023 januárjában, amikor az 1953-as alapításra emlékezünk? Ha magunkat akarjuk ünnepelni, akkor az aktuális évfolyamra tekintünk, ha az elődökre is emlékezünk, várjunk még egy esztendőt.

Addig is, amíg eldől az időszámítás, megosztom a folyóirat olvasóival egy legutóbbi tanári tapasztalatomat, amit a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán szereztem. A rendészeti mesterszak egy hallgatója azt kérdezte: milyen lenne rendőrségünk akkor, ha a rendszerváltozás időszakának elgondolásai megvalósultak volna? Válaszom erre a következő:

- 1) Esélyt kapott volna a pártpolitikától mentes rendészet ideálja. Amennyiben a politikán a közösség, az egész nemzet és az ország ügyeiről való felelős gondoskodást értjük, a rendészet nem lehet „politikamentes”. Ennek azonban feltétele, hogy a választáson nyertes párt vagy pártok maguk is így értelmezzék a politikát. Ebben az esetben meg kellene találni azokat a konszenzusra alkalmas területeket, ahol a kormányzó erők képesek együttműködni az ellenzékkel, ahol a legnagyobb esélye van a társadalmi közmegegyezésnek. A rendészet erre felettébb alkalmas, hiszen nincs „jobb” meg „baloldali” közbiztonság. Ami pedig a bűnüldözésnek irányt adó kriminálpolitikát illeti, az nem a végrehajtó hatalom kizárólagos terepe, abban az önálló hatalmi ágként működő igazságszolgáltatás a partner.

- 2) Elvált volna a bűnügyi (igazságügyi) rendőrség a közbiztonsági rendőrségtől. A bűnügyi rendőrség (rendészet) az ügyészség szervezetében kapott volna helyet. A közbiztonsági rendőrség egyes szolgálati ágai centrális irányításban maradtak volna (terrorelhárítás, készenléti rendőrség, nemzeti védelmi szolgálat stb.), míg a települések közbiztonsága felett önkormányzati rendőrségek őrködnének.
- 3) A rendészeti igazgatás nem különülne el a civil közigazgatástól, a katonai hierarchia helyett a hivatali hierarchia érvényesülne, amelyben a beosztás rangját nem a piramisban elfoglalt lépcsőfok, hanem a szakmai tudás adná. Az alá-fölé rendeltség nem személyes, hanem személytelen, közjogi hatalomként működne. A szolgálat alaki rendjéből csak azok a formák maradhatnának érintetlenül, amelyek összhangban vannak a hivatással és segítik a szakmai teljesítményeket.
- 4) Az előbbi elvek a rendészeti oktatásban is érvényesülnének. Aki a rendészetet választja, annak nem kellene szakítani civil létével, ellenkezőleg, az személyisége értékes része maradhatna. A rendészet nem merül ki a parancs végrehajtásának és a parancs kiadásának a képességében, ezért a pályára készülés nem „sorkatonai” kiképzéssel, hanem a szakma elmélyült – gyakorlatot is magába foglaló – tanulásával kezdődne, az értelmes alaki rend csak ezt követően, mint a tudást erősítő felismert szükséglet kerülne elsajátításra.
- 5) Ehhez az oktatási szervezetet közép- és felsőfokon is a tanári önállóság és az egyetemi autonómia szellemében kellene átalakítani. Nem lenne mellőzhető a gyakornoki rendszer bevezetése sem, ami az igazságszolgáltatásban évszázados hagyományokkal rendelkező fogalmazói státuszhoz hasonlítható.
- 6) A rendőrködés anyagi és morális értelemben is a legmegbecsültebb foglalkozások sorában emelkedhetne.

Az előbbieken vázolt program törvénnyel kihirdetett közbiztonsági stratégiába kapott volna helyet. Ilyen stratégiát azonban az Országgyűlés 1990 óta nem alkotott. Vannak, akik ezt mulasztásnak tartják, mások viszont a régi struktúrához való ragaszkodást a józan ész győzelmeként ünneplik (Túrós, 2021).

A párhuzamosok a végtelenben, az egymással szembe fordított gondolatok – immár hetven esztendeje – a Belügyi Szemlében találkoznak, tudományos igényességre törekvő szakmai folyóirathoz méltó módon.

Felhasznált irodalom

Túros A. (2021). A Magyar Rendőrség a rendszerváltoztatás időszakában 1988-1990. In Christján L., Lippai Zs. & Németh Zs. (Szerk.), *A rendszerváltás hatása a rendészetre* (pp. 62–70). Ludovika Egyetemi Könyvkiadó.

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Finszter G. (2022). Tudás a hatékony szervezet működéséért, avagy a Belügyi Szemle jelentősége a magyar vámhatóság hatékonyságának biztosításában. *Belügyi Szemle*, 70(11), 2261–2263. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.11.19>